

Jelentés az Állattár 1943. évi működéséről

Az Állattár kiállítási gyűjteménye teljesen rendben van, de egyes sérült vagy kevésbé szép példányoknak újakkal való kicserélése még egyre tart. Az Állattárt az év folyamán 2986 személy látogatta meg.

A termék galériáin elhelyezett bőrgyűjtemény és a folyékony anyagokba elzárt készítmények, valamint a rovarok rendezése és cédulázása egész éven át folyt, de még nem készült el. Különösen a rovargyűjtemények rendezése kerül sok munkába és időbe. Minden állatbőr és rovart az év folyamán megszéknénegeztünk, úgyhogy a molyt, Anthrenust és Dermestest sikerült a gyűjteményből kiirtani.

Minthogy a múzeumi rendezési munka megkevesbedett, több idő maradt a gyűjtésre és a gyűjtemények szaporítására.

Vásárlás útján szereztük meg DR. MÓCZÁR MIKLÓS nyug. tanügyi főtanácsos 24 üvegfüdelel fadobozban elhelyezett és több mint 2100 fajt és 6000 példányt számláló bogárgyűjteményét a múlt évről e célra fenntartott 2.500 pengőért. E gyűjtemény külön szekrényekben van elhelyezve. Ugyancsak vétel útján került birtokunkba 1 farkaskoponya, 1 róka és 5 darab madár (fajd, ölyv, gém, fülesbagoly). Megvettem továbbá nagymennyiségű dió, kóris és szilfadeszkat állattalapatok részére; ez a raktár kb. 10 évig fedezi a szükségletet és ma már be sem szerezhető.

Gyűjtés útján a következő anyaggal gyarapodott tárunk: DR. BOGA LAJOS múzeumi igazgatóór több ezer darab Trichoptera Thysanoptera, Ephemerida, Mikro-Hymenoptera és Diptera példányt gyűjtött Kolozsvár környékén, a Meszes-hegységben, Udvarhely-, Csík és Maros-Torda megyékben. A gyűjtőutak költségét a M. K. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumtól kapott segélyből fedezte. A gyűjtött anyag feldolgozás alatt áll. — DR. JÁSZFALUSI LAJOS egyetemi tanársegédem gyűjtéséből 17 halfaj és 1 kigyófaj került ajándékként az Állattárba a hozzájuk való hengerüvegekkel együtt. — DR. MÓCZÁR LÁSZLÓ Hymenoptera gyűjtése, mintegy 300 darab, most van feldolgozás alatt. — VITÉZ NAGY BARNABÁS gyakornokom kb. 1550 darab Orthopterát és kb. 200 Formicidát ajándékozott gyűjtéséből az Állattárnak. — RÁTHONY KÁROLY praeparátorom 9 kitömött madár, 2 emlős és 1 emlőskoponya ajándékozásával gyarapította a gyűjteményt, mind olyan anyag ez, melyet maga lőtt és készített ki.

A j á n d é k o z á s útján jutott továbbá gyűjteményünkbe 3 emlős, 1 teljes csontváz, 10 koponya, 7 madár kitömve és felállítva, 3 darab bőrben, 13 koponya, 3 csontváz és 3 tojás. Mindezeket a nyersen beküldött ajándékokat intézeti praeparátorommal tömettem ki, illetőleg készíttettem ki.

Az Állattár, illetőleg az Egyetemi Állatrendszertani Intézetem személyzetét nem tekintve, a következő magánszemélyek ajándékozták meg felhívásunkra az Állattárt: PURMAN DEZSŐ, DÉS (1 ölyv), KLÖZEL OSZKÁR, GÖDEMESTERHÁZA (1 farkas és 1 sas), LENGYEL ÁKOS, KRASZNA (1 héja, 1 ölyv), NÁDAS KÁROLY, DÉS (2 vércse), LENGYEL ISTVÁN,

Kraszna (1 gólya), DR. BOD PÉTER, Bonchida (15 koponya, 1 madár, 2 tojás, 4 anatómiai készítmény), végül NAGY ISTVÁN, Gyimesbükk (1 siketfajd, 1 mőkosalbinó).

Jóllehet nyomtatott körlevelünkből sokat szétküldtünk, aránylag kevés ajándékot kaptunk. Ennek oka legnagyobb részben a töltényhiánnyal magyarázható. Annál nagyobb köszönettel tartozunk fentemlített nemes pártfogóinknak.

Ha mármost összefoglalva szemléljük az Állattár gyarapodását, azt az adott viszonyok között kielégítőnek kell tartanunk.

Végül tisztelettel bejelentem, hogy DR. BOGA LAJOS múzeumi igazgatóúr az általa elvállalt állattári vezető megírásával még nem készült el, de a munka már közvetlenül befejezése előtt áll és kb. 10 nyomtatott ív terjedelmű lesz.

Kitűnő tisztelettel

Kolozsvár, 1943 december 30.

DR. HANKÓ BÉLA
egyetemi ny. r. tanár,
igazgató

Jelentés

a Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztály 1943. évi működéséről

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya 1943. évi munkája felölelte mindazokat a munkaágakat, amelyekben — Szervezetünk és Ügyrendünk értelmében is — a Szakosztály tevékenységének meg kell nyilvánulnia.

Tudományos felolvasó ülést ebben az évben nyolcat tartottunk, öttel többet, mint a múlt évben. Január 18-án múlt évi munkánkról számot adó közgyűlésünk keretében DR. TAVASZY SÁNDOR, a Szakosztály volt elnöke mutatta be előkészületben lévő „Ethiká“-jának a szabadságról szóló fejezeteit. Február 17-én DR. ENTZ GÉZA „A Székelyföld középkori művészetének kérdései“ címen tartott vetített képekkel kísért előadást. Márciusi tudományos felolvasó-ülésünkön HERPEI JÁNOS, a Székely Nemzeti Múzeum igazgatója, adott elő „Scholabeli állapotok Apáczai Kolozsvárra jövétele előtt“ címen. Április hó 7-én DR. MAKKAJ LÁSZLÓ előadását hallhattuk Szakosztályunkban „Az erdélyi magyar honfoglaló nemzetségek“-ről. Május 5-én DR. JANCsó ELEMÉR „Döbrentei és Erdély“ című tanulmányát olvasta fel. Június 2-án Szakosztályunk elnöke, DR. GYÖRGY LAJOS mutatta be az Erdély történelme iránt érdeklődők által oly régóta várt s általa most sajtó alá rendezett első magyar anekdota-gyűjteményt, a „Nagyenyedi Demokritus“-t és rajzolta meg a szerző, a XVIII. századi tudós enyedi pap, Hermányi Diénes József írói arcképét. Az őszy folyamán két tudományos felolvasó ülést tartottunk. Október 20-án DR. JAKAB ANTAL „Az erdélyi római katolikus püspöki szék betöltésének jogi vitája a XVII. században“ és november 26-án DR. MAKKAJ ERNŐ „Sipos Pál filozófiá-